

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Tertia. Quomodo Anima sit in loco, ubi etiam de potentia locomotiva.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

reis rebus intra debitam distantiam, nec absurdi aliquid est, quod res corporea producat sui speciem in intellectu animæ separatae nil producendo in medio, cum medium non sit capax talis formæ, neque alterius formæ ad eam requisita instar dispositionis, de quo videndus Scotus in 2. d. 9. q. 2. quod autem additur spiritum nil ad extra operari præter motum localem, illud verum est de actione reali Physica, & in corpus, esto verius existimem etiam posse causare impulsu in corpus, de quo paulò infra. Sed

transeunte desistere etiam naturaliter, adeoque tunc esset nullibi, quod repugnat: tum quia consequenter deberet esse anima separata ibi, ubi est ipsa operatio, quæ illam formaliter in loco constituit, hoc autem dici nequit, cum actio transeuntis sæpe sit in re maxime distante, aut saltem iuxta alios in toto Cælo, quod movet Angelus, verbi gratiâ, item in rebus discontinuis, & non in medio, quæ tamen præsentia animæ separatae naturaliter repugnant.

Probatur secunda pars: Tum quia facile sic explicatur existentia animæ separatae in loco; tum quia anima non minus est capax suæ præsentia, sed ubi definitivi, quam ubi descriptivi corpus sit capax.

Dices: Si anima separata haberet ubi spirituale, deberet id ei competere independentem à loco corporali, adeoque competere ei, quantumvis fuisset creata sine omni corpore, aut loco corporali. Respondent aliqui negando totum dicentes, idcirco animam separatam creatam in & cum mundo corporali; sed quia hoc difficile apparet, ideo cum aliis nonnullis responderi potest concedendo totum, ubicatio enim animæ separatae est probabiliter entitas absoluta dicens respectum transcendentalem ad locum, seu corpus ponibile ex natura sua intrinseca absolute immobilis, sicut duratio est forma ab omni respectu ad distinctam tempus absoluta; vel saltem (ut plures probabiliter tenent Scotistæ) entitas respectiva quidem, quæ tamen non requirat coexistentiam termini actualem, sed solum possibilem, eò quod sit respectus extrinsecus adveniens, qui non resultat ex fundamento, & termino (uti respectus transcendentalis) sed producitur ab efficiente per specialem rationem ad se directè terminatam.

Dico 2. Anima separata seipsam verè, & localiter movet. Est Doctoris, & suorum contra Thomistas. Probatur ex Scriptura adducta ad probandum Angelos esse in loco, ut Luc. 10. *Vidi Sathanam descendentem de Cælo. Job. 1. Circuivi, & perambulavi, &c.* Nec loca hæc metaphoricè intelligi debent, quia scriptura semper liberaliter intelligenda est, nisi sequatur inde aliquod inconveniens, & propter eandem rationem nec dici debet, quod anima separata moveatur ab alio, cum nihil impediatur, quo minus virtute propria possit se movere. Nec obstat D. Augustinus lib. 8. de gen. ad lit. cap. 20. dicens: *Spiritualem creaturam per tempora mutari, non per loca, solum enim vult, non moveri per loca instar rerum corporearum, quæ loca replent, moveri tamen per tempora, quia non minus decurrit tempora, quam res corporeæ.*

Dico 3. Anima separata in instanti potest moveri ab uno loco in alium continuum, vel continuum. Est communis, & probatur, quia nihil impedit quò minus anima separata manens in uno loco pro instanti A. possit inde se movere ad locum B. pro instanti sequenti, ergò.

Dices: Alius iste locus est divisibilis, sed locum divisibilem non potest occupare in instanti, ergò: Probatur minor, si occuparet, non esset

VI. Anima potest cessare ab omni cognitione.

Quæres, An anima separata possit cessare ab omni cognitione? Negat D. Thomas cum suis in materia de Angelis, & videtur esse eadem ratio de Angelo, & anima separata, & ratio prima videtur esse paritatis, quia sicut apertis oculis non possumus non videre colorata lucida debitè approximata, ita videtur dicendum de anima separata. Secundo, non potest quis cessare à consideratione doloris vehementis, ergò neque à consideratione delectationis nimis intensa, qualem habet Angelus de sua essentia, esto essentiam divinam non videret; oppositum tamen videtur esse verius cum Molina 1. p. q. 56. art. 1. Conimbr. hic, quia Angelus est finitus, & limitatus, & ejus intellectus determinatur ad cognitionem tantum certam, & determinatam aliquorum tantum objectorum, eorum videlicet, quæ placuit voluntati divinæ ei ostendere in verbo, quæ cognitione habitâ potest cessare, & ulterius non speculari.

QUÆSTIO III.

Quomodo anima separata sit in loco, ubi etiam de potentia locomotiva.

I. Non est in loco circumscriptivè.

Suppono tanquam certum, animam separatam in nullo loco esse circumscriptivè, cum nullas habeat partes, vel quantitatem, est tamen in loco reali, in Cælo nempe, vel in inferno. Controversitur tamen imprimis, an sit in loco per operationem? Partem affirmativam tenet D. Thomas 1. p. q. 52. art. 1. & omnes ejus Discipuli, partem verò negantem Scotus 2. d. 2. q. 6. cum quibus etiam

II. Non est in loco per operationem.

Dico 1. Anima separata non sunt in loco per operationem, sed per ubi spirituale, seu definitivum in ipsis subiectatum. Prima pars est Scoti, supra contra D. Thomam, quæ proindè

Probatur primò: Quia animæ separatae sunt proprie in loco, ut patet ex dictis, essent autem tantum improprie, & abusive in loco, si tantum per operationem, quia aliud est esse in loco, aliud in loco operari.

Probatur secundò: Quia omni operatione seclusâ substantia animæ separatae adhuc esset indistans à spatio reali uti corpus, ergò adhuc maneret in isto loco uti corpus, inter quod nequit dari disparitas. Tertiò, quia non potest statim anima separata in loco, per operationem immanentem utpote spiritualement, uti est ipsa anima; non per transeuntem, tum quia potest anima separata ab omni actione

III.

IV. Potest localiter se movere.

V. Potest moveri in instanti.

esse prius in parte propinquiore illius loci, quam in remotiori, sed hoc videtur implicare, ergo: Major patet, quia in eodem instanti poneretur in parte remota, & in parte minus remota loci, ergo. Respondeo concessa maiore, negando minorem, cur enim, sicut defacto Sol pro eodem instanti, quo creatur producit lumen in parte vinciniori & remotiori, item sicut anima rationalis pro instanti, quo creatur informat totum corpus organicum compositum ex diversis partibus, ita etiam anima separata in instanti non occuparet locum totum adaequatum suum, & aequè primò partem vinciniorum, ac remotiorum.

mabus separatis motus tractionis, vesticionis, aligationis, & revolutionis? Ei videtur, quod tales motus petant tactum, & per consequens quod non conveniant animæ separate respectu corporis, quod enim vehitur, motu fertur alieno, & sic non eget impulsu, quo tantummodo competit spiritui movere: Verius tamen patet, tales motiones convenire animæ per impulsum, cum enim imprimat impulsus, si ipsa comitatur corpus, quod movetur, dicitur tractio, si autem mobile resistat, dicitur vesticio, & sic de cæteris. Sed

VI. Potest continuè, & successivè se movere.

DICO 4. Anima separata potest continuè, & successivè movere se in locum. Est communis, & patet, quia nihil obstat, quo minus sic se moveat, ergo: Probatur antecedens, anima rationalis ad motum corporis movet se continuè, & successivè, licet sit indivisibilis, ergo & anima separata à paritate potest sic se movere.

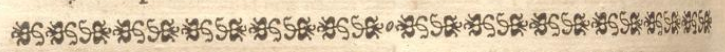
Quæres secundò: Utrum una anima possit movere alteram separatam? Respondeo, si teneatur, ut supra dixi, omnes animæ esse ejusdem perfectionis, & virtutis, nulla anima commovebitur ab altera invita, sicut nec homo potest moveri ab alio homine aequali virtutis, vel fortitudinis, potest tamen anima separata moveri ab Angelo, & quidem invisibile, sicut & Angeli inferiores à superioribus, & sic de tali modo, & non sola voluntatem diffinitione, seu repugnantiam, factum est prædium in Cælo inter Angelos bonos, & malos, de quo Apocalypf. 12. Plura si volueris videre, & scire, vide secundum partem Metaphysicæ per totam de Angelis, par enim de illis, ac ista tractatio, unde omnia, quæ hic desunt, per ibi dicenda suppleta volo, prudens lector facile quæ de Angelis dicuntur, poterit animæ applicare, & gratis proinde hic, & ibi multiplicentur, est ergo finis.

VII. Non tamen, quin transeat per medium.

DICO 5. Anima separata non potest moveri continuè de uno loco in alium notabiliter distantem, verbi gratiâ, de Cælo in terram non transeundo per medium. Probatur, quia in hoc essentialiter differt motus continuus à discreto, quod fiat successivè de extremo uno in aliud per partes spatii intermedias, & continuatas, ergo implicat intelligi motum continuum, quin sit transitus per intermedias partes, quod de se patet.

VIII. Convenit eis motus tractionis, &c.

Quæres primò: An conveniant ani-

DISPUTATIO XI. DE PARVIS NATURALIBUS.

Parva de rebus naturalibus edita opuscula ab Aristotele nunc, & defacto inter-saliter nomen accepere, ut Parva Naturalia vocentur, quæ cum sint, vel necessarie sequantur animasticas operationes, rectè materia de anima subnectuntur; & plus aliorum menti conformabo me ipsis conformiter transmittendo, quam nova effurgendo. Sit igitur

QUÆSTIO I.

De memoria, & reminiscencia.

I. Memoria describitur.

Memoriam esse facultatem, quæ recordamur rerum antea cognitarum, dicit Doctor 4. d. 45. q. 3. duplex autem est, una sensitiva, quæ in capite, altera intellectiva, quæ in anima sedem habet: Dari autem hanc facultatem in anima, experientiâ constat, quia recordamur rerum præteritarum; item anima separata recordatur eorum, quæ in vita gessit, ut patet ex illo Lucæ 16. Recordare fili, quia recepisti bona in vita tua, &c. Differt autem memoria à reminiscencia per hoc, quod reminiscencia præsupponat rei oblivionem, memoria autem non.

Etia scilicet, memorativa, & volitiva: Jam ad debium respondetur negativè, quia ut supra dixi, eadem est facultas, quæ elicit, & quæ recipit, ac conservat actus, vel species; ad hoc autem quod mens sit Sanctissimæ Triadis imago, sufficit, quod tres in eadem anima potentie numerentur, sive distinctæ sint, sive non.

II. Non distinguitur ab intellectu.

Dubitatur hic, an memoria intellectiva ab anima, aut intellectu distinguatur? Ratio dubii est, quia mens humana dicitur ad imaginem Sanctissimæ Triadis divinitus efformata, & sicut in una essentia tres sunt personæ divinæ, ita in anima tres sunt potentie, intelle-

Quæres I. Quibusnam conveniat memoria sensitiva? Respondeo eam convenire brutis, sed non omnibus.

Probatur prima pars manifestè experientiâ, & memoriæ indicio, quod in brutis deprehenditur, quale est identidem certa loca, nidos, latibula repetere, sobolem suam dignoscere; item in Plin. lib. 10. histor. cap. 7. campertum est, equos, capras, canes somnitate, quod non fieret, nisi bruta haberent in sensu communi præteritarum rerum assertivas imagines. Quod autem non omnibus conveniat, probat Aristoteles hic, nam bruta, quæ solum gustu, & tactu prædita sunt, memoria caret, ut conchæ, spongiæ, & cætera, quæ marinis locis